

Залялова Ірина Миколаївна,
доцент кафедри кримінології і кримінально-виконавчого права Інституту кримінально-виконавчої служби, кандидат юридичних наук

ДЕТЕРМІНАНТИ В'ЯЗНИЧОЇ КОРУПЦІЇ В США ТА ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Сьогодні в Україні відбувається ряд важливих реформ, серед яких реформа охорони здоров'я, освіти і науки, пенсійна, реформа децентралізації, управління державними підприємствами. Особливе місце посідає реформування кримінально-виконавчої служби. 13 вересня 2017 р. Кабінетом Міністрів України було схвалено Концепцію реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, серед завдань якої є протидія проявам корупції серед персоналу, підвищення ефективності протидії злочинності та забезпечення належного правопорядку в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах [1].

Питання боротьби з корупцією в кримінально-виконавчій системі наразі залишаються особливо актуальними і потребують вирішення не тільки в межах країни. Тюрми – це установи, особливо сприйнятливі до корупційних діянь через закритість системи, де засуджені залежать від працівників установ виконання покарань для усіх своїх повсякденних потреб. Системна корупція в установах виконання покарань призводить до небезпечного зниження рівня безпеки, що у свою чергу сприяє вчиненню втеч засудженими, а також інших злочинів. Це явище носить масштабний характер і має місце в пенітенціарних системах інших держав.

Так, в американській тюремній системі існують різні форми корупційних діянь, серед яких як одержання працівниками установ неправомірної вигоди за незаконне пронесення в установи виконання покарань зброї, наркотичних засобів, мобільних телефонів засудженим, так і корупційні діяння посадових осіб вищого рівня (наприклад, приховування порушень, вчинених працівниками установ виконання покарань).

Основними детермінантами корупційної злочинності в пенітенціарній системі США експерти вважають низький рівень оплати праці в'язничного персоналу і неналежну кваліфікаційну підготовку кадрів [2].

Так, працівники установ виконання покарань у США у 2011 році отримували середньорічну заробітну плату в розмірі 43550 доларів США, що майже на 14% нижче середнього рівня доходів громадян. При цьому, працівники в'язниці Райкерс (острів-в'язниця в протоці Іст-Рівер, що відноситься до міста Нью-Йорк, районам Куїнс і Бронкс) могли отримувати від 400 до 900 доларів на день за незаконне пронесення наркотичних засобів та інших заборонених предметів до установи. Служба в'язниці в Каліфорнії підтвердила, що за незаконне

пронесення мобільних телефонів можна за рік отримати більше 150000 доларів [3]. Як бачимо, різниця між офіційною заробітною платою і потенційною неправомірною вигодою – велика. Це створює великий корупційний ризик.

Аналогічні проблеми існують і у Великій Британії, де до п'яти співробітників у кожній в'язниці корумповані. Розмір неправомірної вигоди за незаконне пронесення заборонених предметів дорівнює близько 500 фунтів стерлінгів за кожен посилок [4].

Серед детермінантів корупційної злочинності у місцях позбавлення волі американські дослідники називають і низький рівень підготовки персоналу. Наприклад, для підготовки співробітників виправних закладів у штаті Нью Йорк передбачено лише 200 навчальних годин [5].

Крім того, вчиненню корупційних злочинів сприяють невідповідні відносини між працівниками установ і засудженими, відсутність належного нагляду керівництва установи за підлеглими, неналежне виконання службових обов'язків та ін.

Отже, як бачимо, детермінанти в'язничної корупції США і Сполученого Королівства Великої Британії та Ірландії дуже схожі на українські. Ця проблема є міжнаціональною, багатогранною та потребує вирішення. Саме тому, протидія пенітенціарній корупції повинна відбуватись на міжнародному рівні. Враховуючи позитивний досвід інших держав у запобіганні такому виду корупції, доцільно, на нашу думку, проводити міжнародні зустрічі (круглі столи, семінари, конференції, тренінги) з метою обміну досвідом та пошуку нових, нестандартних, ефективних рішень щодо її подолання.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: Розпорядження КМУ від 13 вересня 2017 р. № 654-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-p>.

2. America's prison guards are the 'ugly stepchildren' of the criminal justice system. URL: <https://www.businessinsider.com/why-are-prison-guards-corrupt-2015-6>.

3. Prison Corruption. The Problem and Some Potential Solutions. Columbia Law School. URL: https://www.law.columbia.edu/sites/default/files/microsites/public-integrity/files/prison_corruption_-_capi_community_contribution_-_september_2016.pdf.

4. Up to five staff in every prison are 'corrupt', as jail worker claims he was 'coerced' into smuggling mobiles. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/03/14/five-staff-every-prison-corrupt-jail-worker-claims-coerced-smuggling/>.

5. New York State Corrections Officer Job Description. URL: <https://www.correctionalofficeredu.org/new-york/>.